

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ КОЛЕДЖ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ПО ВИКОНАННЮ ЕКОНОМІЧНОЇ ЧАСТИНИ ДИПЛОМНОГО
ПРОЄКТУВАННЯ

для здобувачів освіти спеціальності 022 «Дизайн»

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
економічної підготовки
Протокол № 9 від 22.05.2023р

Голова ЦК

Ю.В.Луценко

5 РОЗРАХУНОК ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Докорінні зміни в економіці України, зумовлені переходом її до ринку, визначили необхідність створення такого господарського механізму, який дасть змогу підприємствам реалізувати принципи ринкових відносин, сприятиме підвищенню їх конкурентоспроможності, забезпечить динамічний розвиток.

В умовах ринку кожне підприємство є незалежним товаровиробником. Воно може самостійно приймати будь-які рішення у межах чинного законодавства. Водночас підприємство у своїй діяльності зазнає впливу макроекономічних чинників, зовнішнього середовища, воно відповідальне за свої дії перед державою, діловими партнерами, перед кінцевим споживачем своєї продукції.

Задоволення потреб споживачів – основна мета ринкової економіки. Але всі підприємства, які виробляють певні товари чи надають послуги, прагнуть одержати прибуток. Досягти позитивних результатів господарської діяльності можна за допомогою правильної організації виробничих відносин на підприємстві, а також оптимального розподілу матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Економічна робота на підприємстві тісно пов'язана з організацією праці та заробітною платою, матеріально-технічним постачанням та збутом продукції. Основне завдання її - поліпшення економічних показників функціонування підприємства. Кількісним та якісним вираженням економіки підприємства стає матеріалізація прибутків, отриманих у вигляді майна підприємства, яке складається з грошових коштів, обладнання, споруд та будівель, сировини та матеріалів, робочої сили, інтелектуальної власності, виробничої та соціальної інфраструктури, як за минулий, так і за нинішній періоди.

В умовах ринкової економіки залишається актуальним та необхідним планування господарської діяльності підприємства, оскільки воно є базою для

стратегічного розвитку, для розширення господарської діяльності і відповідно слугує максимізації прибутку підприємства. Без чіткого визначення цілей підприємства, ресурсів для досягнення цих цілей і передбачення результатів сучасне підприємство просто не виживе в умовах жорсткої конкуренції товаровиробників.

В економічній частині дипломного проекту буде розраховано техніко-економічні показники, що можуть бути досягнуті при впровадженні у виробництво розроблених моделей одягу при певних виробничих умовах .

Вихідні дані для розрахунку економічної частини дипломного проекту збираються студентом під час проходження переддипломної практики за місцем проходження практики та погоджуються з консультантом економічної частини дипломного проекту (таблиця 5.1).

Таблиця 5.1 – Вихідні дані

Показник	Значення показника
1.Модель швейного виробу	
2.Середня трудомісткість одного виробу, год.	
3.Розцінка за один виріб, грн.	
4.Вартість основних матеріалів, грн	
5.Відсоток транспортно-заготівельних витрат, %	2,1
6.Рентабельність продукції, %	15-30
7.Калькуляція собівартості продукції, в т.ч.	
- відсоток відрахувань у фонди соціального страхування	22
- відсоток загально-виробничих витрат,	40
- відсоток адміністративних витрат	15
- відсоток витрат на збут	15

Розрахунок розцінки відбувається за допомогою тарифної ставки відповідного розряду та трудомісткості (таблиця 5.2)

Таблиця 5.2 - Тарифна сітка підприємства

Розряд	I	II	III	IV	V	VI
Тарифна ставка відрядна за годину, грн	40,46					
Тарифна ставка погодинна за годину, грн.	40,46					
Тарифні коефіцієнти	1	1.1	1.22	1.36	1.56	1.65

Розрахунок розцінки на один виріб

$$P = Tr * T_{ст\ i}, \text{ грн.} \quad (5.1)$$

де

Tr - середня трудомісткість одного виробу, год.;

$T_{ст\ i}$ – тарифна ставка середнього розряду відрядних робітників, год.

$P =$ (грн.)

5.1 Розрахунок ТЕП

Для визначення вартості та оцінки рентабельності виготовлення колекції одягу, що розроблена в рамках дипломного проекту, розраховуємо статті витрат – калькуляцію на виготовлення швейних виробів, що складають головний комплект колекції (табл. 5.3).

Таблиця 5.3 – Калькуляція статей витрат на виготовлення центрального комплекту колекції

Назва статті витрат	Одиниця виміру	Норматив витрат матеріалів Н	Ціна закупівельної одиниці матеріалу Цзак грн	Сума грн
1	2	3	4	5
1.Сировина і матеріали:	м.пог			
- основа тканина				
-				
-				
Всього (сировина і матеріали) В	-			
2.Уцінка маломірних та кінцевих залишків сировини і матеріалі Ус				
3.Транспортно – заготівельні витрати на придбання та доставку сировини і матеріалів Вм/3				

4.Всього вартість сировини і матеріалів V_c	
5.Витрати на заробітну плату $Z_{осн}$	
6.Витрати на нарахування на соціальні заходи $V_{соц}$ Загальновиробничі витрати $V_{з/в}$	
7.Адміністративні витрати V_a	
8.Витрати на рекламу і збут $V_{зб}$	
9.Повна собівартість виготовлення комплекту C	
10.Прибуток Π	
11.Оптова ціна комплекту $\Pi_{опт}$	
12.Роздрібна ціна центрального комплекту колекції, Π	

Розрахунок статей калькуляції:

1) Вартість кожної тканини (матеріалу) $V_{тк/м}$ обчислюється за формулою:

$$V_{тк/м} = N * \Pi_{зак} , \text{ грн.} \quad (5.2)$$

де

N – норма витрат на один виріб, м;

$\Pi_{зак}$ – ціна закупівельна, грн.

$$V_{тк/м} = \quad (\text{грн}).$$

Уцінка маломірних і кінцевих залишків тканин (матеріалів) Y_c визначаємо як 1,5% від вартості лише тканин (матеріалів) за формулою:

$$Y_c = 0,015 * V , \text{ грн.} \quad (5.3)$$

$$Y_c = \quad (\text{грн}).$$

Транспортно-заготівельні витрати $B_{т/з}$ визначаємо як 2,1% від вартості всієї сировини (гудзики, нитки тощо) і матеріалів разом з уцінкою залишків за формулою:

$$B_{т/з} = 0,021 * (B + Y_c), \text{ грн.} \quad (5.4)$$

$$B_{т/з} = \quad (\text{грн}).$$

Всього вартість сировини і матеріалів B_c розраховуємо за формулою:

$$B_c = B + Y_c + B_{т/з}, \text{ грн.} \quad (5.5)$$

$$B_c = \quad (\text{грн.})$$

2) Встановлення кількості витрат на основну заробітну плату $З_{осн}$ визначаємо за формулою:

$$З_{осн} = p, \text{ грн.} \quad (5.6)$$

де p — розцінка за виготовлення виробу, грн.

$$З_{осн} = \quad (\text{грн.})$$

3) Витрати на нарахування на соціальні заходи $B_{соц}$, що становлять 22% від основної заробітної плати виробничих робітників, обчислюємо за формулою:

$$B_{соц} = 0,22 * (З_{осн} + З_{дод}), \text{ грн.} \quad (5.7)$$

$$B_{соц} = \quad (\text{грн.})$$

4) Загальновиробничі витрати $B_{з/в}$, що складають 40% від основної заробітної плати, визначаємо за формулою:

$$B_{з/в} = 0,40 * Z_{осн}, \text{ грн.} \quad (5.8)$$

$$B_{з/в} = \quad (\text{грн.})$$

5) Виробничу собівартість C_b виготовлення центрального комплекту колекції обчислюємо за формулою:

$$C_b = B_c + Z_{осн} + B_{соц} + B_{з/в}, \text{ грн.} \quad (5.9)$$

$$C_b = \quad (\text{грн.})$$

6) Витрати на утримання адміністративного апарату підприємства B_a , що складають 15% від витрат на основну заробітну плату виробничим робітникам, розраховуємо за формулою:

$$B_a = 0,15 * Z_{осн}, \text{ грн.} \quad (5.10)$$

$$B_a = \quad (\text{грн.})$$

7) Витрати на рекламу та збут одного комплекту $B_з$, що становить 15% від виробничої собівартості виготовлення, визначають за формулою:

$$B_з = 0,15 * C_b, \text{ грн.} \quad (5.11)$$

$$B_з = \quad (\text{грн.})$$

8) Повну собівартість виготовлення C центрального комплекту колекції обчислюємо за формулою:

$$C = C_b + B_a + B_z, \text{ грн.} \quad (5.12)$$

9) Прибуток від виготовлення і реалізації Π центрального комплекту колекції визначаємо залежно від нормативу рентабельності $R = 16\%$ та розраховуємо за формулою:

$$\Pi = \frac{C \cdot R}{100}, \text{ грн.} \quad (5.13)$$

$$\Pi = \quad (\text{грн.})$$

10) Оптову ціну $\Pi_{\text{опт}}$ на головний комплект колекції обчислюємо за формулою:

$$\Pi_{\text{опт}} = C + \Pi, \text{ грн.} \quad (5.14)$$

$$\Pi_{\text{опт}} = \quad (\text{грн.})$$

11) Податок на додану вартість ПДВ, що складає 20% від оптової ціни на комплект, визначити за формулою:

$$\text{ПДВ} = 0,2 * \Pi_{\text{опт}}, \text{ грн.} \quad (5.15)$$

$$\text{ПДВ} = \quad (\text{грн.})$$

12) Роздрібну ціну Π центрального комплекту колекції, що розроблена в рамках дипломного проекту, розраховуємо за формулою:

$$Ц = ПДВ + Ц_{\text{опт}}, \text{ грн.} \quad (5.16)$$

$$Ц = \quad (\text{грн.})$$

Величина витрат на виготовлення одного виробу (собівартість) склалагрн. При заданому рівні рентабельності%, прибуток на один виріб склав грн. Відповідно, роздрібна ціна виробу склала грн. Виріб є рентабельним, розрахована роздрібна ціна є економічно обґрунтованою. З урахуванням попиту на даний виріб є можливість коригувати розраховану роздрібну ціну за рахунок зміни рівня рентабельності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. С.Ф. Покропивний «Економіка підприємства» К, 2001.
2. С.Ф. Покропивний «Економіка підприємства» К, т.1, т.2.
3. А.Л. Іоффе «Економіка, організація і планування виробництва», М.1987р.
4. А.І. Афанасьєва «Управління швейним підприємством, організація і планування виробництва» М, 1990р.
5. Крупнік «Аналіз господарської діяльності підприємств текстильної і легкої промисловості» М, 1987р.
6. Олексієнко «Кредит і кредитні правовідносини» К, 1996р.
7. І.О. Бланк «Стратегія управління фінансами підприємства» М, 2000р.
8. О.О.Орлов «Планування діяльності промислового підприємства» К, 2002р.
9. І.М.Бойчик «Економіка підприємства» К, 2000р
- 10.Журнал «Економіка України»
- 11.Журнал «Швейна промисловість»